

ЖЕНСКИ СВЪТЪ

СЪ ПРИТУРКА

„ДОМАКИНЯ“ ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждь, на 1 и 20, а при-
турката веднаждь, на 10 число всяки мѣсець.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ обемъ и
гредлатъ мѣ
I. На списанието :
За България 4 лева
" странство 5 "
II. На списанието
съ притурката,
За България 7 лева
" странство 9 "
Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-почтен. стан-
ции изъ княжеството.

Всякви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожници, публикуватъ
се въ послѣдната страни-
ца за 30 стот. редътъ.
За постоянни обявления
особени условия
Писма, рѣкописи и па-
ри се испращатъ: до Ди-
рекцията на „Женския
Свѣтъ“ улица Войнашна
№ 122.
Писма неплатени не се
приматъ.

Въ Дирекцията се намиратъ за проданъ цѣли течения отъ I-а и II-а година на „Ж. Свѣтъ“ и „Домакиня“

<p>M-elle Alice B. d'Arceuse et M-r Zinaïote S. Karchowsky Mariès le 20 avril 1895. Neuchâtel.</p>		<p>Г-ца Елиза Б. d'Арвозъ " " Г-нъ Панайотъ С. Каршовскій Вѣнчани 20 Априлий 1895 г. Нюшатель. Елена.</p>
--	---	---

Съдържание:

Ж на пи въ Германия. — Покъ по стопанското училище
„Мариа Луиза“. — Дѣвъ къжовници. — Славянски жени. —
Добродѣтелта и добродѣтелний челоуцьк. — Разни. — Ре-
зултати отъ големия конкурсъ № 1. — Книги и списания.
— Корреспонденция. — Извѣстие. — Обявление.

Жената въ Германия.

II.

Встѣпването на нѣкоя германка въ бракъ е много лесно, защото и на двѣтъ страни любовта и щастието независѣтъ отъ уврати земя или отъ недвижими имущества, или же отъ хиляди левове, но въ такива случаи главно се гледа на съвпаденіето на чувствата. Германката никакъ се не колебае да си свърже участъта съ любезния на сърдцето си и да го почака цѣли десетъ години, додѣто той сполучи да вземе едно мѣсто, което да му принася всичко

нужно за поддържаніето на едно семейство, въ случай че той не е заможенъ, а тя не може му помогна.

Съ оженването си германката прѣминава въ друга сфера и тукъ ни се прѣдставлява до всичката си свѣтлостъ. Тукъ ний тутакси забѣлзваме благотворнитѣ слѣдствия отъ грижливото възпитание, което способствува въ щастието на съпруга, господаря, бащата, и то въ такъва стѣпень, до каквато не може нѣкой си прѣдположи.

Германката е образецъ за женитѣ. Мжжѣтъ за неѣ е баща, тя цѣкъ за него майка и така наричатъ единъ други. Тя умѣе да му вдѣхнува почетъ и обичъ чрѣзъ собственния си примѣръ. Вмѣсто да му причинява нови сърби чрѣзъ безврѣмenni и неоправдани претенции, и каприци, мжчи се да умѣрява съществуващитѣ въ него такива. Тя му е вѣрний приятель,

приятель, сподѣляющъ досущъ злощастнето и щастнето му, а умѣрающъ слѣдователно чрѣзъ съучаствуваннето си първото, и удвояющъ послѣднето. Тя е добра свѣтница на мъжа си въ злочести дни, върна на съпруга си и живѣе само за него.

Но и всичко това не съставлява единичнитѣ добродѣтели, които намира германецътъ въ своята жена! Той се чувствува по-щастливъ, когато разгледа жена си и отгѣмъ друга точка зрение, т. е. като домакния. У никой другъ народъ женитѣ не познаватъ толкова добръ домакниството. Германката домакния прѣввсходствува по редъ и точностъ старата римлянка, защото бангитѣ ѝ сж по редовни отъ нейнитѣ. Тя знае добръ, какво всѣки день, всѣка недѣля, всѣки мѣсець, всѣка година харчи. Тя умѣе да не прѣввишава опредѣлената отъ самата неѣ граница, тя има пълно съзнание на аксиомата: «въ този свѣтъ богатъ е само оня, на когото расходътъ не прѣввишава приходитѣ». Никой германецъ не се лишава ни единъ день отъ избрана и здрава храна, никой не се лишава отъ добри и хигиенически дрѣхци, никой се не лишава отъ душеобразователни развлѣчения, а пкъ нарѣдко вижда нѣкой изъ семейства срѣщаната толкозъ често у другитѣ неприятности. Дѣ прочее лежи злото? Въ разсипничеството и лошото образование на домакнията. Германката умѣе да си избира всичко нужно ней, да прѣтеглява, да измѣрва и да употреблява всичко умѣренно, па даже и увѣхтѣлитѣ обща: тя умѣе да работи. Която фамилия и да посѣтите прѣди дванайсе часа, прѣдъ пладитѣ, ще чуете отъ слугията, че господарката не може да ва приеме. И знаете ли защо? Защото домакнията до 11 часа прѣдъ пладитѣ, носейки на главата си бѣла кърпа и отпрѣдѣ си дълга прѣстилка, намѣрва се въ кухнята, гдѣто наглежда слугията и ѝ помага, или пкъ растрѣбва изъ къщи, или же, най-послѣ, е занята съ други домашни работи; отъ 11—12 тя се прѣобразува отъ работна жена въ господарка, умѣюща по-добръ отъ всѣка друга да си движи прѣститѣ по пияното, да посрѣща и испраща разнитѣ посѣтители. А това правѣтъ не само по-заможнитѣ, но и всячки безъ исключение стопанки. Запознахъ се съ семейства на богаташи, запознахъ се съ такова на висши чиновници, професори на университети, но у всички забѣлѣжихъ сжщото.

Ако нѣкой чужденецъ се случи въ концертъ, то лесно може той да повѣрва, че повечето отъ присѣтствующитѣ въ него принадлежатъ на по-бѣдната класса, защото повечето жени плѣтжтъ чорани, когато свирѣ музиката; отъ тия жени обаче едни сж съпруги на търговци, други на банкери, а трети на офицери. Германката не се колебае никакъ да продава и самитѣ произведения на работата си, за да печели пари, които располага за други пужди. При това у германката домакния има още редовностъ, вкусъ, естетичностъ.

Веднажъ живѣехъ при една не богата фамилия, която се състоеше отъ баща, майка и двѣ дѣщери. Жилището имъ се състоеше отъ двѣ стаи и една кухня. Едната стая завзехъ азъ, та тѣ били принудени да се прибержтъ вѣщци въ останялата една стая. Въ тѣзи прочее стая тѣ сиѣхж, мияхж се, ѣлѣхж и посрѣщахж; никой пътъ обаче азъ не намѣрихъ тази имъ стая въ безредие, върѣки че за изучаваннето на нѣмския езикъ често ходѣхъ при тѣхъ; помислихъ би нѣкой, че влиза въ приемна стая.

Германката домакния, отъ който и да е общественъ классъ, облича се просто, чисто и естивно. Само въ театра, бала или други нѣкои случаи можете да видите германката облѣчена богато и носеща какви-да-сж убрашения.

III.

Щастнето на германца, най-послѣ, достига до най-висшата си степенъ, когато той разгледа жена си и като майка. Примѣрътъ на римлянката Лукреция се срѣща въ всѣко германско семейство. Майката сама учи малкия си синъ или малката си дѣщеря да декламира хубави и вразумителни стихове, съ които благославя Бога, исказва почетеъта и обичѣта си къмъ родителитѣ и съболѣзнуваннето си и къмъ самитѣ животни. Майката умѣе да разказва съ искусство на дѣцата си малки, хубави и лесноразбрани отъ ежедневиия животъ историйки, съ които неосѣтно се развиватъ всаденитѣ въ нѣжитѣ души на любезнитѣ имъ дѣца зародиши на добротата, истинната. Отъ всѣкакво друго развлѣчение германката по прѣдпочита да си стои въ къщи и да се занимава съ възпитанието на любезнитѣ си чедѣ. Сжществующата въ нѣкои семейства система, щото майкитѣ да прѣдаватъ дѣцата си на педагогки, едва що тѣ починжтъ да изговарятъ нѣщо, въ Германия ѣж нѣма: тамъ

майката е въ сжщо врѣме и възпитателка. И ако срѣщнете нѣидѣ такова, то знайте, че доикитѣ или педагогитѣ си изпълняватъ длъжността подѣ бдителното, непосредственото и строгото нагледване на майкитѣ, или, по добръ казано, тѣ сж помощници на майката. Щастлива е Германия, задѣто храни такова майки, на които всичкитѣ желаня и всичкитѣ грижи иматъ за цѣль да отхранижтъ и възпитатъ надлежно бѣдждия гражданитѣ прѣзъ първия, най-важния именно перподѣ на възпитанието.

Извѣстно е, че три сж инстанциитѣ, въ които се нѣкой възпитава: домѣтъ, училището и обществото; но тѣ сж толкова свързани по между си, щото съществуването на едната прѣдполага и изисква онова и на другитѣ. Твърдѣ е възможно да имаме най-добри училища и учители, можемъ да прилагаме най-отличната метода на прѣподаването; никога обаче не можемъ образува и получи добри граждани, ако нѣмаме добри майки. Развиванитѣ прѣимуществва и недостатъци, толкова дълбоко се вдѣлбаватъ прѣзъ крѣхката възраст, щото невъзможно е, каквото и да е послѣдующето възпитание, да се залпчѣтъ съвѣмъ. Распитай напр. и най-мѣдри човѣкъ; ако той е нѣмалъ щастнето да има благовъспитана майка, то и въ старостѣта си той ще бѣде пѣленъ съ суетѣрия и недостатъци, които напусто се опитало да искорени едно мѣдро и дълго учение. Напротивъ, разгледай нѣкой мѣжъ, синъ на благовъспитана майка, испаднѣлъ въ неприятно положение; не може да не забѣлѣзвате у него всѣки моментъ блѣсъка на благородна и благовъспитана душа.

Като се прѣнесе полето на възпитанието отъ дома въ училището, германката майка немисли, че миссията ѣ е свършена, а слѣдователно и задлѣженнето ѣ да се грижи за възпитанието на дѣцата си. Тя тогава почва да учи на дѣцата си по пияното музика, за да направи душата имъ мека и благородна; защото и музиката, еднакво съ тѣлеснитѣ упражнения, твърдѣ много способствува за душевното благосѣстояние. Но дѣятелността на германката не се ограничава само въ учението на музиката. Тя е помощницата на учителя въ кѣщи. Грижи се, щото дѣцата ѣ да сж прилѣжни и въ кѣщи и ги наглежда въ врѣме на занятията имъ. Помага имъ въ работитѣ, като имъ поправя грѣшкитѣ и имъ разказва уроцитѣ. Често можете да ви-

дите германката майка, че въ врѣме на почивка сѣди всрѣдъ дѣцата си и чете съ високъ гласъ нѣщо полезно и хубаво изъ нѣкое периодическо списание, а пѣкъ дѣцата и съпрѣжтъ съ религиозно мѣлчане и любозитно внимание ѣ слушатъ. Въ недѣля, както и по другитѣ празници тя води дѣцата си въ църква и слѣдъ възвръщане имъ отъ тамъ повтаря и имъ разказва четеното въ него день евангелие.

При туй тя още не само се грижи за правственото развиване на дѣцата си, но и съ голѣмо искусство ги учи и на спестовность. Въ Германия има единъ видъ спестовни банки, учредяването на които има за цѣль да улесни за бѣднитѣ спестяването на нѣкоя друга пара отъ скромнитѣ имъ приходи. Като внесе нѣкой само петъ лева, купува една книжка, дѣто е записанъ петолевиний вносъ като капиталъ, който принася лихва на вносителя. Притежателятъ на тая книжка може подирѣ туй да внася въ банката колкото малко пари и да има, ако ще би и една стотинка само, които се запеватъ въ книжката му, принасятъ му лихва отъ деня на внасянието и сж винаги на расположението му. По този начинъ много бѣдници неосѣтно подирѣ нѣколко години могатъ да станжтъ притежатели на единъ колко-годѣ добъръ капиталъ, а слѣдователно и да си подобржтъ положението. Тѣзи банки много сж нужди на германката, за да се научжтъ дѣцата ѣ на спестелюбие: тя купува за всѣко си дѣте по една книжка, която му прѣдава като напѣлно негово притежание. Всѣко дѣте се труди да си увеличи повече отъ другото капитала, та всичко, каквото получава отъ гдѣ-да-е, внася го въ банката, да му се запише въ книжката.

Повечето германци иматъ обичай всѣка недѣля да правжтъ малки екскурзии или да отиватъ въ концерти, а затова и вечержтъ вънъ отъ кѣщи. Слѣдъ обѣда майката дава на в ѣко отъ дѣцата си нуждната за входа въ концерта, както и за прѣхраната имъ сума, а пѣкъ тѣ сж свободни да отиджтъ или не на концерта, да се нахранжтъ или не богато, безъ да имъ се направи никаква за това отъ страна на родителитѣ бѣлѣжка. Вслѣдствие отъ това е, че тѣ всѣчески се мѣжжтъ да спестжтъ нѣщо, за да го внесжтъ въ банката. Така малко по-малко майката сполучва, щото дѣцата ѣ да иматъ слѣдъ нѣкое врѣме единъ капиталецъ, а въ сжщо врѣме и да имъ покаже начина и добритѣ по-

слѣдствия на спестолюбнето. Най-послѣ майката приключва смѣтнитѣ на дѣцата си заедно съ самитѣ тѣхъ, слѣдъ като изучи и дѣщеритѣ си въ къщния редъ стопанството, въ тѣсния смисълъ на думата.

Такова е възпитанието на майката въ Германия. Като дѣте тя се учи отъ майка си първитѣ необходими обществени начала, които ще ѝ способствуватъ въ изпълнението на високото ѝ прѣдзначение. Като мома, тя си допълнява въ дома и въ училището образованието и се приготвява къмъ великото и високото поприще на стопанка и майка. Като майка и стопанка, тя осъществува тия си добродѣтели за въ полза на обществото и народа. Подражавайте прочее и вий, майки и момци, на тоя образецъ и си нагласѣте споредъ него живота и възпитанието. Много нѣща очакваме отъ Васъ; дано ни се послуша гласътъ!

Пакъ по Стопанското училище „Мария Луиза“

На 12 т. м. станъ общо събрание на женското дружество «Майка», въ което се рѣши да се направи вторий етажъ на дружественното здание, дѣто се помѣщава стопанското училище «Мария Луиза». Въ сѣщия день се избра и комисия за прѣработване устава и промѣнение нѣкои членове отъ правилника.

Тая комисия се състои отъ високопоставени личности, морално и материално, които щатъ бждатъ полезни не само за прѣработване устава и правилника, но и ще се грижатъ и за построяването на зданието, за което несъмнѣнно ще бждатъ и твърдѣ добра подпорка. Освѣтъ това дружеството има доста състоятелна прѣсѣдателка, която нѣма прѣми наследници на богатството си, щото въ браенъ случай, ако пожъртователитѣ на това благодѣтелно дѣло не се окажатъ по-щедри, тогава многоуважаемата прѣсѣдателка, вѣрвамъ, че ще си увѣковѣчи името, като пожертвува поне една часть отъ своето богатство за построяване рѣченото здание, което трѣбва да бжде тѣй приспособево, щото да отговаря на назначението си и удовлетворява нуждитѣ си и когато стане нужда да се работи извънредно, (което, често се случва); та да не става отекчение по частни къщи, дѣто живѣятъ нѣкои отъ ученицитѣ.

Сега вече съмъ въ пълна надѣжда, че настоящата наредба ще бжде споредъ както трѣбва; напр: ще се отвори и читалище, като се нареди при него библиотека съ разни полезни и поучителни книги, щото да могатъ да ги попрочитватъ Г-житѣ и Г-цитѣ ученички, понеже нѣкои отъ тѣхъ сѣ малко

грамотни, а въ такъвъ случай ще иматъ възможность да се поуспѣшатъ научно.

Чудимъ се, защо нашитѣ жени и момци сѣ толкова прѣдадени на луксусъ! Причината е, че тѣ малко, или съвсѣмъ не прочитатъ, та да видѣтъ какъ се произнася образованиитѣ свѣтъ за лука. Трѣбва всѣка мома и жена да се облича вкусно и евтино, но ако се облича сѣжно и раскошно, това е излишно.

Стопанското училище трѣбва въ всѣкое отношение да прѣдава добъръ примѣръ на своитѣ сестри Българки, които не располагатъ съ бозна какви богатства, та толкова раскошество владѣе по между имъ! Стопанството или домакинството по-сериозно да изучаватъ въ живота, а не само по теорията да го учатъ. Тогава само ще бждатъ полезни за себе си и примѣрни за другитѣ, които не сѣ имали и нѣматъ случай да слѣдватъ въ подобно училище. Напрѣдъкътъ на ученицитѣ и поведението имъ много значи за всичкото женско общество. Тѣхний добъръ примѣръ въ живота имъ ще подбужда още много градове да испращатъ момичета и млади жени да слѣдватъ тукъ, даже щатъ и да помагатъ за добрия вървежъ на рѣченото жилище.

Доста добръ ще стори настоятелството на това училище, ако се погрижи да поспохожда по нѣкога къщята, въ които живѣятъ ученицитѣ, защото всичкитѣ да се помѣстѣтъ въ новопостроеното училище, чини ми се, че не е невъзможно. Но-напрѣдъ членкитѣ отъ настоятелството ходѣхъ да събиратъ отъ визити помощи, а сега могатъ да спохождатъ понѣкога ученицитѣ, да ги съвтватъ, да се не увличатъ по нѣкои празносквтающи се и др. подобни наставления майчински могатъ да имъ даватъ прѣдварително, понеже: откакто се катуратъ колата, пѣтищата много!

Отъ все сърдце желямъ добъръ напрѣдкъкъ на това необходимо заведение.

София, 14 Януарий 1895 г.

М. И.

Двѣ къщовници.

II.

Букурещъ, 15 Мартъ 1891 г.

Драга Марийо,

Твърдѣ заинтересовано четохъ писмото ти, особено и моята описница не бѣ по-добра отъ твоята. Какъ се измѣнихъ работитѣ! минѣлата година бѣхъ красива, воинственна и за какво ме бѣше грижа. Сега се смѣни господинѣтъ, не е както го знаешъ. Тоестъ не мойтъ господинѣ, Иванъ; но и той се измѣни: всичко се измѣнява. Да видишъ напримѣръ мене, какъ съмъ постръгала, съснапана и остарѣла. . . Принавамъ, драга Марийо, че си за съчувствование; но азъ бихъ желала да смѣнишъ моето положение съ твоего. Тебе та е лошо, но мене ми е и още по-лошо и отъ двѣ нѣща лоши да изберемъ по-малко лошото. Прѣдстави си, и азъ

както тебе и сяко тъй даже, горѣхъ отъ слящото желаніе да се ожениѣ. Прѣдстави ми се Иванъ на единъ балъ, на бала на палата; танцувахме цѣлата вечеръ заедно; той не можеше вече да търпи и още тамъ ми изяви колко много ме люби — при всичко, че до тая вечеръ не бѣхме се виждали; че неговий животъ безъ мене, му билъ празенъ и грижовенъ; че се съсипва за мене и че ще ме иска отъ тата. Право да ти кажа, драга Марийо, азъ която щѣхъ да се жениѣ, когато видѣхъ Ивана красивъ, както го знаешъ, любезенъ, добъръ танцовачъ и краснорѣчивъ, казвамъ ти, че той ме облада и азъ го повѣрвахъ на даже се и старяхъ прѣдъ тата, който ми все думаше, че не е за мене единъ офицеръ, че офицеритѣ сѣ така и така и че Иванъ не търси нищо друго, освѣнъ моето богатство, което ще потроши по пиршества и веселби съ всичкитѣ хора.

Азъ протестирахъ, казахъ, че желяѣ и желяѣ да се ожениѣ за него, че е добро момче, че ме люби. Тате, за да се оттърве отъ мене, още повече защото има и Магделина, ми каза: «драга щерко, така ли искашъ ти? — нека и така да бѣде!» Годежътъ станѣ, сяко свадбата и ето една година едва се измивѣ и какъ се измивнихъ работитѣ! Вмѣсто страшната любовъ, една студенина станѣ господарка между насъ. Иванъ казваше, че единъ моментъ не би могълъ да живѣе безъ мене; сега подъ разни протести, лицева по цѣли ноци отъ къщи и когато той гуляе съ други, азъ стоѣмъ будна и очитѣ ми не изсѣхватъ отъ сълзи. И когато го попитамъ — т. е. когато го питахъ, сега вече не го и питамъ—защо прави всичко това, той крѣщи, реве и ми се кара, като казва да го не закачамъ защото азъ му съмъ грабнѣла младостта, че съжалѣва дѣто се е оженилъ и че не иска една жена да му бѣде господарка. Па отъ едно врѣме насамъ подъ прѣдлогъ, че е на служба, липсува по два-три дена отведнажъ, а най-главното е, че въ една отъ минѣлитѣ вечери изгубилъ около 50000 лева на кралевския клубъ. Когато дойде въ къщи заловихъ го съ добро и съ забикалки; той почна да крѣщи и да ме псува, като казва, че ще замине отъ къщи за винаги. Ето прѣди единъ часъ бѣше въ къщи, храни се самъ, ѣдѣше и четѣше единъ вѣстникъ, гаче не бихъ била и азъ въ къщи. Не мога го попита, защото гледамъ да избѣгна единъ скандалъ, срамъ ме е само отъ слугитѣ. Колкото пъти дойдѣтъ къщнитѣ при мене никога не го намѣрватъ и тѣ не ме и питатъ, защото знайтѣ колко ми е изгорѣло сърдцето. Виждашъ ли, животъ, драга Марийо; незнаѣмъ какво да правѣмъ, нито пъкъ навѣдѣ да заловѣмъ и при все това да не ми се смѣешъ когато ще ти кажа, че пакъ любѣмъ Ивана при всичко, че толкова много ме унижава, защото Иванъ е толкова красивъ и толкова интелегентенъ, ако и да не мога да разберѣмъ какъ се помирява неговата интелегентность, съ начина, по който той се отнася съ мене. Е, виждашъ ли, че нямамъ право да се

смѣимъ съ тоя животъ. Колко ноци не съмъ спала и колко сълзи изъ пролѣхъ! . . . И хората, които ме виждатъ по нѣкога на расходка съ него не могатъ да търпятъ отъ завистъ, като че ги чувамъ да екскламиратъ: «Колко е щастлива!» Щастлива! Ако щастнето е такова, тогава желяѣмъ да бѣдѣ нещастна; но не знаѣмъ вече какво да искаме.

Азъ вѣрвамъ, че всичката грѣшка на моето и твоео нещастие стои въ начина на възпитанието, което ни се даде; вмѣсто едно серпозно и систематическо образование, бѣхме хранени съ различни леки работи, които въ реалний животъ не струватъ нито двѣ пари и които, на противъ ни натоварватъ главата съ всѣкакъвъ видъ илюзии едни отъ други по-неосъществими. Послѣ, дѣ туряшъ четението на романитѣ въ нашата крѣшка възраст, което сяко така олицетворява живота? И като върхъ на всичко това идѣтъ баловетѣ съ всичкитѣ си дрѣболи, сяко пакъ леки работи, дѣто не виждашъ друго, освѣнъ най-прозирната и небесна поезия, която на първия ударъ на фамилярния животъ се прѣправятъ въ най-горчивата проза, що може да съществувва. По този начинъ трѣбва да се възпитаватъ момитѣ, а не така; погрѣшно е направленето, което имъ се дава. Но ето, че перото се хлѣзня и почнахъ да ставамъ педагогиста и моралиста на обществото. . . . Виждашъ ли, какъ те занасятъ грижитѣ и ядоветѣ! . . . Какво още да ти пиша . . . какво още да ти кажа? . . . Знаешъ, че има дума за сгодѣване на Екатерина съ единъ мушиеръ; пита мене какво да прави; азъ си изявихъ некоретентността, защото ако е думата тамъ, бихъ избрала за себе си, но азъ си избрахъ доста добръ.

Други новци тукъ—какъ насъ, нѣма освѣнъ, че старецътъ де Верона се разженѣ съ красивата Лелия, съ която не живѣ, освѣнъ една и половина година. Окрѣжний съдъ казалъ, че нѣма съглашение въ характеритѣ, а пъкъ хората казватъ, че причината е една стара любовъ на Лелия съ едно момче на нейна възраст. Както и да е, обществото ни дава доста добри примѣри.

Молиѣ ти се да ме простишъ и да не си помислишъ нѣкакъ си, че ти правѣмъ нѣкаква илюзия съ въпроса на разженването.

Молиѣ ти се, ниши ми отъ врѣме на врѣме, защото живѣѣмъ твърдѣ отстранена, не излизамъ почти никѣдъ и твоитѣ писма ми бихъ поднесли едно разнообразие и развлѣчение, ако, разбира се, нещастията на другитѣ могатъ да ми послужатъ за развлѣчение

Твоя София.

(Прѣвела: П. К.)

Славянски жени.

Битката при Гачко

Отъ М. Л. де Захера-Мазохъ.

(Отъ французски.)

(Продължение отъ брой 10 и край)

Караджичъ отдадечъ съзерцаваше битката и бѣше силно огорченъ, че не може да земе участие.

— Боже мой, Господи! пѣшкеше той, колко юнашки се биѣтъ! Тѣ ще побѣдѣтъ безъ мене!

Внезапно Милица, безъ да продума дума, нарами князя на гърба си и го занесе по една тѣсна и стрѣмна пѣтечка тамъ, дѣто най-ожесточено се бияхъ, послѣдвана отъ малката Яна, която съ трудъ влачеше слѣдъ майка си една тѣжка пушка.

Но битката бѣ вече на свършване.

Черногорцитѣ въ половинъ часъ излѣзоха побѣдители отъ едно сражение отъ гиганти. Четири-сетъ хиляди души турци бѣхъ избити и зети въ плѣнъ; много паша паднахъ въ рѣцѣтъ ни съ бесчислени знамена и тѣпове. Само Мухтаръ-паша, ако и раненъ, сподучи да избѣга въ австрийската територия, придруженъ съ нѣколко души конници.

Ето каква бѣше битката при Гачко! Какъвъвъ день! Но за това и какъвъвъ вечеръ слѣдъ побѣдата! Тоя вечеръ ме научи да разбирамъ Хомера и героятъ на Илионъ много по-добрѣ, отколкото коментариятъ на най-ученитъ мъже.

Нощта бѣ настѣпила и небето се простираше надъ потъмналото въ кръвъ бойно поле, като напѣстренъ съ звѣзди саванъ, когато азъ намѣрихъ Караджича. Той бѣ стигналъ на врѣме и безъ да обръща внимание на тѣжката си рана, бѣ зель участие въ окончателното сражение и юнашки се бѣ билъ. Милица тѣй също не единъ мусулманинъ испрати на оня свѣтъ.

Князѣтъ бѣ сѣдналъ на единъ обърнатъ походенъ котелъ до жена си и дѣтето си; той си пушеше луличката и се радваше на богатата плѣчка. Паднала му се бѣ по дѣлаба една голѣма частъ отъ багажитѣ на единъ паша, когото бѣхъ зели въ плѣнъ той и още петъ души черногорци.

— Какво ще кажешъ сега за жена ми? ме попита Караджичъ, като се подсмиваше подъ мустака.

За пръвъ пътъ виждахъ усмивка на това бронзово лице.

— Ще кажъ, отговорихъ азъ, че тя е достойна жена на единъ герой.

— Отсега желямъ ти да ходи облѣчена и примѣнена като султанка, каза князѣтъ съ важенъ видъ.

Между драгоценитѣ на пашата той бѣ намѣрилъ една златна верижка, която привърза на шията на жена си все съ сѣщия важенъ и тържественъ видъ. Казалъ би човѣкъ, че той вѣдава почести на тая очарователна героиня. Сетѣй зе една великолѣпна звѣзда, която блѣщѣше съ хиляди огнече и самъ ѣ втикну въ черната гѣста коса на прѣкрасната си другарка. Най-сетѣй разгнѣ една

великолѣпна турска шуба, каквито бѣхъ виждалъ и отъ които се бѣхъ прѣлѣщавалъ на изложението въ Виенна. Шубата бѣше жѣлта копринена и подплатена и подшита съ горностай. Безъ да продума, той направи знакъ на Милица, станѣ и захванѣ да ѣ облича шубата.

До тогава Милица бѣ искавала вътрѣшната си радостъ само съ една усмивка; сега тя се исчерви и облѣгна хубавата си горда глава на могъщитѣ гърди на мъжа си, по всека вѣроятность да скрие нѣколкото сълзи, които пророни отъ щастие и дълбоко вълнение. Караджичъ ѣ държа нѣколко врѣме притиснѣта о гърдитѣ си, послѣ тихо ѣ принуди да си надигне главата, като милваше и надигаше прѣкрасната ѣ коса, която затуляше непорочното ѣ чело. Сетѣй, като сѣднѣ отново на котела, той захванѣ да пѣе, а Милица, сѣднѣла до краката му на пусталата и испотѣпкана трѣва отъ сражающитѣ се, го слушаше съ прѣхласвание:

Ето една малка ладийка се хлѣзнѣ по сѣнето-езеро, сърдцето ми трѣпти отъ радостъ, като ѣ видѣ да мине.

Когато силна буря ѣ тласка къмъ брѣга, една млада дѣвойка грабва веслата, една млада дѣвойка, която весело пѣе.

Дойди, Милице, дойди на тоя брѣгъ; колко е хубаво тукъ за живѣние, кога ти почивашъ на гърдитѣ ми, въ които има любовъ само за тебе.

Тамъ е най-хубавото пристанище въ цѣлата вселенна, котвата е въ моето сърдце и ти си привързана о устата ми.

Ж. Арнаудова.

Добродѣтеля и добродѣтелний човѣкъ

отъ Жанъ-Жакъ Руссо.

Нѣма никакво щастие безъ куражъ, ни добродѣтель безъ борба. Думата *добродѣтель* иде отъ сила; силата е основа на всека добродѣтель. Добродѣтелята не принадлежи освѣнъ на едно същество-слабо по натурата си и силно по волята си: само въ това се състои заслугата на справедливия човѣкъ, и при всичко, че ний наричаме Бога добъръ, ний не Го наричаме добродѣтеленъ, защото Той нѣма нужда отъ сила за добродѣяние.

За да ти обяснѣ една дума толкова дълбока, азъ чухъ че ти си въ състояние да ме изслушашъ, тѣй като добродѣтелята не струва нищо за да ѣ практикуваме; има се малка нужда, за да ѣ познаемъ. Този, който е добъръ, не остава такъвъ освѣнъ до тогава, до когато има удоволствието да блѣе такъвъ; добродѣтелята се изгубва и се поврѣжда подъ влиянието на човѣкъческитѣ страсти; човѣкътъ, който е само добъръ, не е добъръ освѣнъ за себе си. Какво е прочее добродѣтеленъ човѣкъ? — Този, който знае да побѣждава своята обичъ, защото тогива той слѣдва разума си, съвѣстьта си, той извършва длѣжността си; държи

се въ реда си и нищо не би могло да го отстранн отъ тамъ.

Пръвели Невънка С. Къриовска.

Разни.

Жени аптекярки. — Въ Холландия има 313 жени аптекярки, а въ Бельгия 43, отъ които 9 въ Брюкселъ, 9 въ Гандъ, 2 въ Лижежъ, а останалитъ по дружитъ градица. Напоследъкъ въ тая страна станжлъ аптекарски конкурсъ, въ който най-блъскавъ успѣхъ имала Г-цата Естеръ Карпантне, която и получила отлично свидѣтелство и припадающитъ ѝ награди.

Жени медици — Въ последнитъ испити на Белийския университетъ издръжали испититъ си по медицината десетимъ студенти; отъ тяхъ третъ получили отлично свидѣтелство, а останалитъ седемъ нѣмъли никакъвъ успѣхъ и пропаднжли. Първитъ сж жени, а последнитъ мъже.

Жена лѣкаръ въ Фенелоновския лицей. — Г-жа Тонгадин се назначи лѣкарка въ фенелоновския лицей вмѣсто умрълия Д-ръ Du Jardin Beaumetz. Тая жена е сържга на Д-ра Тонгадин, комуто тя прижмѣвъ най-много помагала въ научитъ му занимания, и при това имала собствена многобройна клиентела.

Тя на деветнадесетгодишната си възраст дошла въ Парижежъ, постъпила въ медицинския факултетъ и слѣдъ четирегодишно учение получила докторско свидѣтелство; послъ тя станжли асистентка въ клиниката на Д-ръ Du Jardin Beaumetz, когото и замѣстили слѣдъ смъртта му.

Археологическо събрание въ гр. Рига (Руссия). — Контессата Уаварова, прѣдсѣдателка на археологическото дружество въ Москва, намира се отъ нѣколко седмици насамъ въ гр. Рига, гдѣто по нейни инициатива ще стане голъмо археологическо събрание, около края на текущата година, или началото на 1896 год.

За лъницата и фърцулицата. — Римлянитъ най-напрѣдъ сж открили и употрѣблявали лъницата, а фърцулицата станжли извѣстна въ шеснадесетия вѣкъ; значи, до онуй врьме хората земали храната и ѣк поднасяли на устата съ ржката си. Западната църква зела испървомъ да юни нововъведеното орждие, проповѣдайки, че употрѣблението му е най-голъма грѣхота; но това никакъ не помогло за оницожението му, напротивъ то зело да се въвежда въ вська къща и слѣдъ малко станжло единъ отъ най-необходимитъ прибори на масата за всько цивилизовано семейство.

Афоризми.

Историята е полезна, не защото четемъ минълото, но защото четемъ въ нейъ бждѣщето.

* *

Смъртта не на оницожавя, но на прави невидими.

* *

Свѣтлината, що запалващъ за себе си, освѣтлява и другитъ.

* *

Повѣри си тайната само ономува, който не поиска да ѣ прѣдогъди.

* *

Златото е благороденъ металъ само въ рѣцѣтъ на благородия хора.

Резултатъ отъ голъмия конкурсъ № 1.

Какво трѣбва да бжде поведението на жената спрѣмо сържга си?

Семейното щастие не малко зависи отъ характера на сържзитъ. Дѣйствително много семейства сж били злощастни, само и само защото тѣхний характеръ никакъ не се сходялъ и сържгата незнаяла или пакъ, ако и да знаяла, не била въ състояние да има едно добро поведение спрѣмо своя сържгъ. Извѣстно е, че къщнитъ работи не могатъ да бждатъ вськога по желанието на вськиго и че между толковато дрѣболии, непрѣмѣнно ще се срѣщатъ и неприятности. По нѣкога напр. жената ще има сържгъ недоволенъ, който никога нѣма да признава трудоветъ на жена си; дѣцата както и слугитъ, ще причиняватъ милиони неприятности. Верѣдъ всичко това жената трѣбва да знае какъ да постъпва и въ единия и въ другия случай, какво поведение трѣбва тя да държи, за да не разваля веселнето въ къщата.

Освѣнъ това жената трѣбва да е вськога весела и когато даже ти има вътрѣшни недоволствия; трѣбва прѣдъ сържга си да е тиха, смиренна и весела, за да внуши и нему радостта; това е чудесната сила на жената.

Жена, която може да държи такова поведение спрѣмо сържга си, вськогъ е приятна и достойна за почитанне, и тя тогава притежава най-силното орждие за поддържанне на семейното щастие.

Домакинѣтъ често пѣти, прѣтоваренъ отъ разни семейни грижи, какъ да поддържа семейството, и често пѣти недоволенъ отъ печалбата си и по други нѣкои причини и спрѣчквания, печаленъ се връща у дома си, за да си отпочине и се отдалечи отъ общественитъ негоди. Жената трѣбва да го посрѣщне весело и да му угоди.

Въобразете си една домакния, която прѣди малко се сварала съ слугинитъ или съ съсѣдитъ си, че посрѣща най-начумеренно горѣказанния си сържгъ и на това отгоръ тя почва да му расправа най-точно всичкитъ ѝ спрѣчквания. Нерасположенный и тѣй сържгъ тозъ часъ се опечалява още повече, та почва или да се кара съ жена си, или пѣгъ си зема шапката, па хайде въ кафенето, гостилницата или у приятелитъ си. Ако би домакнията знаела въ тоя случай да постъпи съ своя сържгъ, то никога не щѣхъ да се случѣтъ подобни сцени. При туй не трѣбва да забравяме и друго едно поведение на

жената, което тъй също е единъ отъ факторитѣ за семейното щастие.

По-горѣ казахме, че женитѣ не трѣбва да главоболятъ своитѣ мъже съ разни дрѣбнави работи, като имъ разказватъ всѣки день неприятноститѣ, що сж имали прѣзъ този день. Отъ друга страна обаче мълчанието на важни семейни въпроси, необръщане внимание на разни икономически и други подобни въпроси и не регулиране съвмѣство съ мъжа си расходитѣ и приходитѣ също тъй е едно отъ най-лошѣвитѣ поведениа на жената.

Има много жени, които казватъ: Мъжетѣ не трѣбва да знайтѣ всичко; има даже и такива, които правйтѣ съчастници на своитѣ, тъй да кажемъ, постѣпки и дѣцата си, като имъ зарѣчватъ, да не казватъ тая или оная работа на баща си. Ето по кой начинъ тѣ развращаватъ и нѣжнитѣ си рожби. Отъ двѣтъ едно: или туй, което жената иска да крие отъ мъжа си е нѣщо нищожно, та тогава нѣма защо да се крие; или пъкъ то е нѣщо важно, та въ такъвъ случай не трѣбва да се скрие, а непрѣмънно трѣбва да се съобщи на мъжа?

Често пъти има жени, които искатъ да крийтѣ отъ мъжа си покупката на нѣкое платно за дрѣха или друго нѣщо; има пъкъ и такива, които искатъ отъ продавача двѣ смѣтки; истинската смѣтка за себе си, другата, лъжливата за мъжа си. Какви още други подобни непростителни икономии или расходи правйтѣ нѣкои жени безъ знаенето на своя си съпрѣгъ! Обаче такивато постѣпки на тия жени рано или късно излизатъ на явѣ и ето че се дига отъ тѣхъ довѣрнето и почватъ семейнитѣ раздори. Такова едно поведение прѣмо мъжа си на коя-да-е жена е най-непростително поведение спрѣмо мъжа си на коя-да-е жена е най-непростително и осѣдително.

Млади съпрѣги! Ако понякога се изгѣжете и купите нѣщо съвсѣмъ непотрѣбно, или пъкъ подпаднете въ нѣкоя друга грѣшка, недѣйте кри това отъ мъжа си: по-добрѣ той отъ Васъ да научи това, нежели отъ вѣвъ. Признайте грѣшката си и тогава той не само ще ви прости, па даже ще ви утѣши, или пъкъ ще ви гълчи; затова по-е прѣдпочтително да ва мѣри, нежели да изгубите довѣрнето му!

Зора.

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Ветеринарна сборка, Год. IV брой I, II и III, Януарий, Февруарий и Мартъ 1895 г. София.

Дѣло год. I, книжка VIII, Май 1895 год. Пловдивъ.

Младина год. IV, книжка IX и X. Май и Юний 1892 г.

Семейно омище год. I, бр. 5, Май 1895 г.

Свѣтъ, Год. III, кн. III Апрель 1895 г. Плевенъ.

Юридически прѣледѣ Год. III, книжка X, 15-й Май 1895 г. Пловдивъ.

Программа на тържественното отпразднуванieto на 15-годишния юбилей отъ основанието на «Славянската Бесѣда» въ София, 21 и 22 Май 1895 год.

Корреспонденция.

Г. г-а А. А. Тулма: училища по ржкодѣлни се намиратъ въ Виенна, Берлинъ. Също такива има и въ Белгия въ Брюксель, Лиежъ и пр.; за тѣхъ другъ пътъ ще говоримъ. Но ний не Ви прѣпожчваме никое отъ тия училища, когато има у насъ въ София (България) стопанско училище, което никакъ не стои по-долу отъ Европейскитѣ и въ всѣко отношение е за прѣдпочтенне отъ всѣко друго. За стопанското ни училище вижъ «Жен. Св.» год. I, бр. 18; год. II стр. 140; год. III стр. 28 и въ настоящия брой.

г. Г. Сокоеронъ *Аръново*, молимъ внесѣте 7 лева, абонаментъ за 94 год. — А. Г. Т. *Битоля*, въпросъгъ е важенъ; ще се подложи на конкурсъ съдѣжъ което ще се помѣсти. — Писаровъ, *Разградъ*, молимъ съобщѣте ни по-ясно и точно адреса Ви, за да се съобразимъ. — В. кап. Димитат. *София*. Паритѣ сж получени, виждѣ, корр. «Дом.» бр. 5 ий. Броеветѣ Ви се испращатъ редовно. Повторно Ви испращаме неполученитѣ броеве — С. Петровъ *Ломъ*, Д-ръ К. Арабиянова и Н. Лютева *Попово*, М. Н. Нанова *Бръшлица*, получихме стойността на едногодишно течение за 95 год. за «Жен. Св.» и «Дом.» благодаримъ.

Извѣстие.

Туря се подъ печать книгата «Прѣ-красната Швейцария» (La belle Suisse). Ще излѣзе отъ около 15—20 коли съ цѣна 3—4 л. Желаящия да ѝ получава на коли, трѣбва да съобщи за това г-ну Савва Кършовскому (адвокатъ) въ гр. Елена.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboitage spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites